

Allà on res no arriba

A l'escriptura d'Anna Dodas no s'hi arriba. *Arribar a* —un lloc, algú, alguna cosa— implica desplaçament, literal o figurat, entre dos punts. Partida i destinació, travessia i assoliment en una lògica d'espai físic terrenal. Però la prosa de l'autora és dimensió paral·lela, temps deturat, quietud, silenci. No hi ha lloc per al sacseig del moviment, els textos semblen una superfície aquosa, hipnòtica, de bellugueig quasi imperceptible, com el «plàcid estany enganyador» entre els dos mons del conte «La ciutat eterna». Sí: en aquesta antologia, en diferents punts sembla que l'osonenca parli veladament de la pròpia obra, quan descriu el personatge de «La deessa de les flors» —«S'acostava surant i no arribava mai», la cursiva és meua—, les pomes vermelles davant el foc del relat que dona títol al recull —«No les destorbava gens ni mica el meu esguard, i seguien tancades en elles mateixes, pensant no sé què, tan inaccessible»— o la vila capgirada de «La ciutat del delta», que es veu sempre lluny, respecte de la qual el viatger no pot escurçar distàncies.

Coneguda com a autora de dos poemes, *Paisatge amb hivern* (1986) i *El volcà* (1991), la narrativa d'Anna Dodas era fins ara de difícil accés —una petita part havia estat publicada de manera esparsa en revistes; la resta

romania inèdita a causa de la seva prematura mort. A fi de posar a l'abast del lector aquesta altra parcel·la literària de l'autora, el volum *Capvespres de foc i de grana* recupera deu contes, dividits en cinc seccions, a cura de Caterina Riba i Ester Pou, i amb pròleg de Julià Guillamon. Els tres textos introductoris respectius fan una gran llum sobre el recull: donen claus de lectura, ressegueixen influències i Guillamon, a més, aporta el seu record personal de la jove Anna, amb qui va coincidir a la universitat.

Al llarg del decàleg de narracions —una selecció de la «producció més madura» de l'autora—, Dodas descriu, amb una prosa lírica i cuidada, personatges, llocs i sensacions.

En la primera meitat del llibre hi trobem, entre d'altres, la misteriosa i etèria figura de «La deessa de les flors», les tres dansarines de «La ciutat dels rajols» i, tant en aquest text com en la resta de la secció «Les ciutats», diversos espais regits per lleis totalment diferents de les del món que coneixem. A la segona part —sobretot en les seccions «Amor de cendra» i «Capvespres de foc i de grana»—, assoleixen la màxima expressió la subjectivitat i les emocions, de tot tipus, implícites en la relació jo/altre. Clou el llibre «Bach», una breu nota sobre el compositor, perquè, no ens n'oblidem, Anna Dodas era música, a més d'escriptora.

El que confereix unitat al llibre és, sobretot, l'estil narratiu, algunes vegades més experimental que altres, però

que desemboca, a la fi, en la formació d'un segell literari ben personal. Potser era aquest l'objectiu de l'autora: autoafirmar-se. I així, a «Plena de mi», podríem imaginar que s'adreça al lector quan adverteix: «Pretens, però, immergir-te en les aigües turbulentes d'allà on res no hi arriba. Ni el més remot so de tempestes. [...] I tu romans admirat només de l'escumera blana que el bull interior fermenta. I jo, inaccessible, em repasso immòbil de dins estant. I em retrobo dura i perfecta.» El fragment, per cert, en recorda vagament un altre de Mercè Rodoreda —una autora que Dodas llegia i admirava— del conte «Paràlisi» —*Semblava de seda i altres contes*—, en què també es verbalitza el tancament davant d'un «altre» hostil: «Parlo de mi. I no parlo gens de mi. Quan algú molt intel·ligent dirà: Ja la tenim amb totes les seves astúcies d'escriptor que vol i no arriba... i com confessa, Senyor... es trobarà amb les mans buides. No donaré res. Parlaré sense parlar de mi i no donaré res. Paràlisi soc jo.»

Capvespres de foc i de grana, doncs, rescata de l'oblit la veu narrativa d'Anna Dodas, i dona a conèixer una escriptura que és recer, refugi del cercle temporal i del confinament de la vigília. On no s'arriba, però on podem estar.

Catalina Mir Jaume

Anna Dodas i Noguera
Capvespres de foc i de grana
Edicions Cal·lígraf, Figueres, 2018
146 pàgs

